

A Liget Budapest hatástanulmányainak bírálata

Két hatástanulmány készült*, mindkettő *utólag*: tehát a Városligetről szóló 1031/2013. (I. 30.) és 1227/2014. (IV. 10.) sz. kormányhatározatok, a Városligeti törvény, a Városligeti Építési Szabályzat megalkotása és az építészeti pályázat kiírása *után*.

Megrendelőjük és finanszírozójuk *nem független* döntéshozó szerv, hanem a Liget Budapest projektet megvalósító Városligeti Ingatlanfejlesztő Zrt. Mindezért ezek nem döntéselőkészítő, hanem a döntéseket *utólag* indokló műveknek tekinthetők.

A hatástanulmányok főbb hiányosságai:

1. A lehetséges helyszínek vizsgálatának elégtelensége
2. A Városligetre kifejtett hatások hiányos számbavétele
3. A parkterhelés növekedésének számításában elkövetett hibák
4. A múzeumok egymás közelébe telepítésének látogatásszám-növelő hatása nincs bizonyítva
5. A nemzetközi esettanulmányok alkalmatlansága
6. A megtérülési számítások problémái

Nem közvetlenül a hatástanulmányok, hanem azok megrendelőinek, tehát a Liget Budapest beruházóinak hibája a hatástanulmányokat elemző bírálatok teljes visszhangtalansága.

A hiányosságok rövid kifejtése **

1.A lehetséges helyszínek vizsgálatának elégtelensége

1. 1. Dr. Nagy Béla sommásan elutasítja a barnamezős helyszíneket, annak ellenére, hogy a „*Budapest 2030 hosszútávú területfejlesztési koncepció*” c., a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott anyagban – amelynek társszerzője – a

„Barnamezős területek...” c. fejezetben (145-149. oldal) ezek kifejezetten a fejlesztés célterületeiként vannak meghatározva. A dr. Nagy Béla által barnamezős beruházási kudarcként felhozott példák (a Milleneumi Városközpont, tehát a MŰPA valamint a Népliget-FTC stadion környéke) inadekvátak; ennek megokolását ld. a bíráló harmadik részében.

1.2 A belső városmagban történő, létező épületekbe telepítés ellen szólva a turisták áramlásának irányát *megváltoztathatatlan peremfeltételként* kezeli és annak mentén koncentrálná a jövőbeni telepítéseket is. Ez a jelenlegi áramlási útvonalak és a csomópontok túlterhelésével, zsúfolódásával járna, miközben a kevésbé kultivált helyszínek további kiüresedéséhez vezetne.

2. A hatások hiányos számbavétele.

Dr. Nagy Béla nem tárgyalja a projekt új épületeinek a helyi ökoszisztémára kifejtett hatását, az áru- és utasforgalom megnövekedésének hatását a környező lakóterületre, valamint az építkezési folyamat és a közműépítések növényzetet érintő rombolását.

3. A parkterhelés növekedésének számításában elkövetett hibák.

A Nagy Béla-féle tanulmány többszörösen alulbecsüli a Liget zöldjére háruló terhelésnövekedést. Az 51. oldalon – egy elírás folytán - egymillióval kevesebb Széchenyi fürdő-látogatót jósol 2019-re, továbbá – tévesen – a 2013-as, kiinduló terhelésbe beleszámítja a még nem a Ligetben található, de odatelepitendő intézmények 2013-as látogatószámát. Mindez a látogatások szaporodása okozta többletterhelés több mint háromszoros alulbecsléséhez vezetett. (Ezt a két hibát a hatástanulmány megjelenése után mintegy fél évvel, és az azt bíráló írásom közzététele után öt hónappal, a 2015. április 15-i „Mindent a maga helyén” c. konferencián történt felszólalásom után javították.)

4. A múzeumok egymás közelébe telepítésének látogatás szám-növelő hatása nincs bizonyítva.

A KPMG-tanulmány a közelségből eredő szinergiákat *működési, pénzügyi, menedzsment* illetve *marketing* típusúakra osztja. Az első három növeli a múzeumok gazdaságosságát, de *nem növeli* a múzeumok látogatottságát. A közös marketing növeli a látogatottságot, de *nem kötődik* a múzeumok egymásmellettségéhez. A kedvezményes, több múzeum látogatására feljogosító jegyek ugyanis adott városon belül, egymástól távol eső múzeumok esetében is szokásosak. Ugyanez igaz a több múzeumot érintő rendezvényekre. Márpedig a tanulmány csak a fenti cross-sellinget és a közös rendezvényeket említi a marketing körébe tartozó szinergiaként. Ám, ismétlem: e kettő egyike sem függ attól, hogy a múzeumok közel vagy távol vannak egymástól.

Hogy a múzeumok egymás mellé helyezésével nő-e a látogatottságuk, csak a létező múzeumi negyedek látogatóinak szisztematikus kikérdezésével lenne kideríthető. Ilyen felmérést azonban a hatástanulmány nem ismert.

5. A nemzetközi esettanulmányok alkalmatlansága.

A három esettanulmány közül a chicagói Millenium-parkban *nincs múzeum*, hanem csakis egy népszórakoztató parkról van szó. A berlini Kulturforum látogatószáma (290 000 körüli), valamint sűrű városszövetben való, „nem parki” elhelyezkedése irreálissá teszi az összehasonlítást. A bécsi Museumsquartier területén *nincs zöldfelület*. A három példaképpen hozott esettanulmány közül tehát az egyikben nincs múzeum, a másikban nincs zöld, a harmadik, kétes sikerű „múzeumnegyed” látogatótsága pedig összehasonlíthatatlanul kevesebb, mint a tervezett Liget Budapesté.

6. A megtérülési számítások problémái.

A KPMG megtérülési számítása nem tartalmazza az értékpótlást (amortizációt) valamint nem számol a tőke költségével. Ezért az általa kimutatott 10 éves, nemzetgazdasági szintű megtérülési idő irreálisan rövid.

* „A Liget Budapest projekt, mint kulturális és turisztikai beruházás hatása a nemzetgazdaságra” (KPMG, 2014. június 20.) Letölthető: <http://static1.architectforum.hu/files2012/n00/02/60/40/10036-nemzetgazd-hatasvizsgalat-kpmg.pdf> (A hatástanulmány 2014 szeptemberében vált elérhetővé, azok után, hogy az első, a létezéséről szóló hír augusztus 8-án keltezett: <http://www.tervlap.hu/cikk/show/id/2980>)

„MŰZEUM I VÁROS I LIGET I BUDAPEST VÁROSRENDEZÉSI HATÁSTANULMÁNY” (Dr. Nagy Béla, 2014. okt.) Letölthető: http://ligetbudapest.org/media/doc/36_varosrendezesi-hatastanulmany.pdf (A hatástanulmány 2014 novemberének végén vált elérhetővé a nagyközönség számára)

** A részletes kifejtést ld.:

A KPMG-tanulmányról: „A városligeti hatástanulmány elemzése I. rész” (A bírálat íródott: 2014. szept.) (<http://epiteszforum.hu/a-varosligeti-hatastanulmany-elemzese-i-resz>)

„A városligeti hatástanulmány elemzése II. rész” (<http://epiteszforum.hu/a-varosligeti-hatastanulmany-elemzese-ii-resz>)

Dr. Nagy Béla tanulmányáról (A bírálat íródott: 2014. dec.): „Miért jó nekünk a Liget Budapest projekt? A hatástanulmány elemzése I.” (<http://epiteszforum.hu/miert-jo-nekunk-a-liget-budapest-projekt-a-hatastanulmany-elemzese-i>)

„Miért jó nekünk a Liget Budapest projekt? A hatástanulmány elemzése II.” (<http://epiteszforum.hu/miert-jo-nekunk-a-liget-budapest-projekt-a-hatastanulmany-elemzese-ii>)

„Miért jó nekünk a Liget Budapest projekt? A hatástanulmány elemzése III.” (<http://epiteszforum.hu/miert-jo-nekunk-a-liget-budapest-projekt-a-hatastanulmany-elemzese-iii>)

